

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра нової та новітньої історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.
Протокол № 2 від 16.10.2019 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Історико-краєзнавча та пам'яткоохоронна діяльність на
Правобережній Україні кінця XVIII – початку XX століття
бакалаврів

спеціальність: 014 «Середня освіта (Історія)»

освітньо-професійна програма: Середня освіта, історія, правознавство”

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Історико-краєзнавча та пам'яткоохоронна діяльність на Правобережній Україні кінця XVIII – початку XX століття» для підготовки бакалавра, галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальностей 014 «Середня освіта (Історія)», за освітньо-професійною програмою «Середня освіта, історія, правознавство».

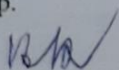
Розробник: Кінд-Войтюк Наталія Василівна, доцент кафедри нової та новітньої історії України, кандидат історичних наук, доцент

Рецензент: Шабала Ярослав Миколайович, завідувач кафедри археології, давньої та середньовічної історії України, доктор історичних наук, професор

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри нової та новітньої історії України

протокол №1 від 27.08.2019 р.

Завідувач кафедри

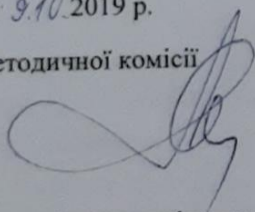
проф. Баран В.К.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол №1 від 9.10.2019 р.

Голова науково-методичної комісії

факультету

проф. Шваб А. Г.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Дата навчання	форма	вибіркова
		Рік навчання: 3
Кількість годин/кредитів	Шифр і назва галузі знань: галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» 014 «Середня освіта (Історія)» Освітньо-професійна програма - «Середня освіта. Історія, правознавство» Освітній ступінь - бакалавр	Семестр: 5-ий
		Лекцій: 40 год.
ІНДЗ: с		Практичні: 32 год.
		Самостійна робота: 70 год.
		Консультації: 8 год.
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета спецкурсу – висвітлити передумови, закономірності, обставини і зміст початків наукового вивчення різних періодів історії та історико-культурних пам'яток Правобережної України, а саме Київщини, Волині і Поділля, впродовж кінця XVIII – початку XX століття. На прикладі конкретних історичних праць, а також діяльності низки регіональних та місцевих історико-пам'яtkознавчих товариств, музейних закладів довести, що історичні дослідження Правобережної України, у вказаний період накопичили значний фактологічний матеріал, заклали міцний фундамент подальшого вивчення регіону.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- дослідити передумови, закономірності, обставини і зміст початків наукового вивчення різних періодів історії та історико-культурних пам'яток Правобережної України, а саме Київщини, Волині і Поділля, впродовж кінця XVIII – початку XX століття;

- охарактеризувати наукову діяльність українських і польських дослідників з вивчення історії та пам'яток Київщини, Волині і Поділля.
- вивчити діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва, Історичного товариства Нестора-літописця, Петербурзької археологічної комісії і Московського археологічного товариства у дослідженнях історичного минулого і пам'яток Правобережної України;
- проаналізувати застосування реконструктивних робіт для збереження пам'яток зодчества Правобережної України кінця XVIII – початку XX століття.
- описати науково-пошукові експедиції вчених і місцевих шанувальників історичної старовини по губерніях Правобережної України;
- формувати у студентів уміння самостійно виявляти, вивчати й аналізувати історичні процеси, події та явища;
- виховувати у студентів почуття патріотизму, пошани до історичного минулого українського народу, його культури та пам'яток старовини.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- передумови, закономірності, обставини і зміст початків наукового вивчення різних періодів історії та історико-культурних пам'яток Правобережної України, а саме Київщини, Волині і Поділля, впродовж кінця XVIII – початку XX століття.
- базові поняття курсу.
- зміст наукових категорій, що стосуються теми;
- основні джерела курсу;
- найважливіші наукові праці, присвячені теми.

вміти :

- користуватися історичною термінологією;
- аналізувати історичні події та факти, давати власну оцінку діяльності історичних осіб;
- користуватись історичними джерелами, опрацьовувати наукову літературу;
- узагальнювати конкретно-історичний матеріал;
- застосовувати набуті знання, вміння і навички у практичній, науковій та педагогічній роботі.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

1. передумови, закономірності, обставини і зміст початків наукового вивчення різних періодів історії та історико-культурних пам'яток Правобережної України, а саме Київщини, Волині і Поділля, впродовж кінця XVIII – початку XX століття.
2. базові поняття курсу.
3. зміст наукових категорій, що стосуються теми;
4. основні джерела курсу;
5. найважливіші наукові праці, присвячені темі.

вміти :

6. користуватися історичною термінологією;
7. аналізувати історичні події та факти, давати власну оцінку діяльності історичних осіб;
8. користуватись історичними джерелами, опрацьовувати наукову літературу;
9. узагальнювати конкретно-історичний матеріал;
10. застосовувати набуті знання, вміння і навички у практичній, науковій та педагогічній роботі.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Історико-краєзнавча та пам'яткоохоронна діяльність на Правобережній Україні кінця XVIII – першої половини XIX століття.					
Тема 1. Вступна лекція. Джерела й наукова література до вивчення спецкурсу.	10	2	2	6	
Тема 2. Теоретичні засади вивчення і збереження історичних пам'яток Правобережної України кінця XVIII – початку XX століття.	11	2	2	6	1
Тема 3. Загальноросійські археологічні з'їзди – важливий етап у розвитку історичного пам'яткознавства Правобережної України.	10	2	2	6	
Тема 4. Польські дослідники першої половини XIX ст. про історію і пам'ятки Київщини, Волині і Поділля.	11	2	2	6	1

Тема 5. Петербурзька археологічна комісія і Московське археологічне товариство у дослідженнях історичного минулого і пам'яток Правобережної України.	11	2	2	6	1
Тема 6. М. Іваницhev – дослідник пам'яток Правобережної України. Діяльність історичного товариства Нестора-літописця.	11	2	2	6	1
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	36	20	16	36	4
Змістовий модуль 2. Історико-краєзнавчі та пам'яткоохоронні дослідження на Правобережній Україні другої половини ХІХ — початку ХХ століття.					
Тема 7. В. Антонович – дослідник історії і пам'яток Правобережної України.	11	2	2	6	1
Тема 8. Музейні заклади Правобережної України історичного профілю.	10	2	2	6	
Тема 9. Дослідник історії і пам'яток Правобережної України А. Прахов.	11	2	2	6	1
Тема 10. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.	10	2	2	6	
Тема 11. Застосування реконструктивних робіт для збереження пам'яток зодчества Правобережної України кінця ХVІІІ – початку ХХ століття.	11	2	2	4	1
Тема 12. Науково-пошукові експедиції вчених і місцевих шанувальників історичної старовини по губерніях Правобережної України.	11	2	2	6	1
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	36	20	16	34	4
Усього годин	150	40	32	70	8

5. Завдання для самостійної роботи

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) - написання роботи на одну з вказаних тем на основі аналізу документальних джерел та наукової літератури. Вимоги: а) титульна сторінка; б) план; в) вступ; г) виклад основного

матеріалу згідно пунктів плану; д) висновки; є) список використаних джерел. Обсяг ІНДЗ має складати 10-15 сторінок друкованого тексту. Форма контролю — співбесіда.

6. Види ІНДЗ

Тематика ІНДЗ.

Тема 1. Вступна лекція. Джерела й наукова література до вивчення спецкурсу. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 2. Теоретичні засади вивчення і збереження історичних пам'яток Правобережної України кінця XVIII – початку ХХ століття. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 3. Загальноросійські археологічні з'їзди – важливий етап у розвитку історичного пам'яткознавства Правобережної України. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 4. Польські дослідники першої половини ХІХ ст. про історію і пам'ятки Київщини, Волині і Поділля. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 5. Петербурзька археологічна комісія і Московське археологічне товариство у дослідженнях історичного минулого і пам'яток Правобережної України. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 6. М. Іванішев – дослідник пам'яток Правобережної України.

Діяльність Історичного товариства Нестора-літописця. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 7. В. Антонович – дослідник історії і пам'яток Правобережної України. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 8. Дослідник історії і пам'яток Правобережної України А. Прахов. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 9. Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 10. Застосування реконструктивних робіт для збереження пам'яток зодчества Правобережної України кінця XVIII – початку XX століття. (2 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Тема 11. Науково-пошукові експедиції вчених і місцевих шанувальників історичної старовини по губерніях Правобережної України (4 год.)

Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Опрацювання теми за навчальною літературою.

Опрацювати перелік понять і термінів.

Історична пам'ятка, історичне пам'яткознавство, археологічні з'їзди, культурна спадщина, реконструкція, музей, давньосховище, архів, церковно-археологічне товариство, інвентаризація, етнографічна експедиція, історико-пам'яткознавчі праці.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складатиметься із сумарної кількості балів за:

- поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
- модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Поточний контроль (мах - 40 балів)		Модульний контроль (мах – 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
12 балів як середнє арифм. + 3 бали за активність	12 балів як середнє арифм.+ 3 бали за активність	10	30	30	100

До поточної модульної оцінки додаються бали за активну навчальну діяльність протягом семестру:

- 2 бали додаються, якщо на 50% практичних чи семінарських занять студент отримав позитивну оцінку або доповнення;

- 1 бали додаються, якщо на 25 % практичних чи семінарських занять студент отримав позитивну оцінку або доповнення.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	3	Студент намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмета, може дати визначення економічних понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні
	6	Студент розуміє основні положення навчального

		матеріалу, може поверхово аналізувати події, економічні ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічно- дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки до економічних розрахунків; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує економічні знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить економічні поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи економічні явища
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для

		власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях, Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати економічні явища в суспільстві, виявляє свою життєву позицію
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Добре	
75 - 81		
67 - 74	Задовільно	
60 - 66		
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8.Рекомендована література.

1. Гаврилюк С. В. Заходи Московського Археологічного товариства з вивчення та збереження волинських пам'яток. / С. В. Гаврилюк // Матеріали IV Буковинської Міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 125-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, 5 жовтня 2000 р., Чернівці. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – С.392-397.
2. Гаврилюк С. Пам'яткознавча проблематика на сторінках православного часопису “Холмская церковная жизнь”./ С. В. Гаврилюк // Історія релігій в Україні: Праці XI-ї міжнародної наукової конференції (Львів, 16-19 травня 2001 року). Книга I. – Львів: Логос, 2001. – С.170-175.
3. Гаврилюк С. Архітектурні пам'ятки міста Острога як об'єкти вивчення та збереження./ С. В. Гаврилюк // Острогіана в Україні і Європі: Матеріали Міжнародного наукового симпозіуму “Велика Волинь”, 29-30 червня 2001 р. – Т.23 / Ред. кол.: Журко О.І. (наук. редактор) та ін. – Старокостянтинів: Хмельницька міська друкарня, 2001. – С. 339-348.
4. Гаврилюк С. Культурний аспект у формуванні і подоланні українсько-польських стереотипів./ С. В. Гаврилюк // Stereotypy narodowościowe na pograniczu: Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej odbytej 16-17 października 2000 r. w Rzeszowie / Pod red. W.Bonusiaka. – Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2002. – S.52-62.
5. Гаврилюк С. Церковно-археологічний музей при Холмському Свято-Богородицькому братстві./ С. В. Гаврилюк // Історія релігій в Україні: Праці XII-ї міжнародної наукової конференції (Львів, 20-24 травня 2002 року). Книга I. – Львів: Логос, 2002. – С.93-98.
6. Гаврилюк С. Відновлення церкви Св.Василія в Овручі на початку XX ст. / С. В. Гаврилюк // Історія міст і сіл Великої Волині: Науковий збірник “Велика Волинь”: Праці Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині. – Т. 25. – Ч.2 / Голов. ред. М. Ю.Костриця. – Житомир: ПП М.Г.Косенко, 2002. – С.87-93.
7. Гаврилюк С. Документи Державного архіву Волинської області про заходи щодо відбудови Успенського собору у Володимирі-Волинському./ С. В. Гаврилюк // Архіви – скарбниця людської пам'яті: Науковий збірник “Велика Волинь”: Праці Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині. – Т.26. / Голов. ред. М.Ю.Костриця. – Житомир: “Волинь”, 2002. – С. 58-61.

8. Велика Волинь: Минуле й сучасне. Матеріали міжнародної наукової конференції, жовтень 1994 р.- Хмельницький-Ізяслав-Шепетівка:Б.в., 1994.-С. 417.
9. Гаврилюк С. Архітектурні пам'ятки Волині, Холмщини і Підляшшя в описах польських дослідників (перша половина XIX ст.). / С. В. Гаврилюк // *Europa bez granic: wyzwanie dla oświaty wielokulturowej.* – Ryki: Wyższa Szkoła Umiejętności Pedagogicznych i Zarządzania, 2004. – S. 117-123.
10. Гаврилюк С. Реконструкція пам'яток церковної архітектури Волині у другій половині XIX– на початку XX ст./ С. В. Гаврилюк // *Літопис Волині.*– 2008.– Ч. 4.– С. 13–17.
11. Гаврилюк С. В. Історичне пам'яткознавство Волині XIX - початку XX ст. (За документами Рукописного архіву Інституту історії Матеріальної культури Російської Академії наук)/ С. В. Гаврилюк // *Архіви України.* - 2002. - № 4-6. - С. 207-217.
12. Гаврилюк С. Діяльність православних церковних братств Волині у XIX столітті./ С. В. Гаврилюк // *Науковий вісник ВДУ: Журнал Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історія.* – 1997. – № 2. – Луцьк: Вид-во Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 1997. – С.40-42.
13. Гаврилюк С. Зародження і перші кроки археологічних досліджень Волинської губернії./ С. В. Гаврилюк // *Науковий вісник ВДУ: Журнал Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки.* – 1998. – № 1. – Луцьк: Вид-во Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 1998. – С.119-122.
14. Гаврилюк С. Вивчення й збереження волинських старожитностей Київським товариством охорони пам'яток старовини і мистецтва. / С. В. Гаврилюк // *Питання історії України: Збірник наукових статей.* – Чернівці: Золоті литаври, 1998. – Т.2. – С.279-290.
15. Гаврилюк С. Археологічні з'їзди і Волинь./ С. В. Гаврилюк // *Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології: Збірник наукових статей.* – Чернівці: Золоті литаври, 1999. – Том 3. – С.212-216.
16. Гаврилюк С. Формування документально-археографічної бази історичного волинезнавства./ С. В. Гаврилюк // *Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету [ВДУ ім. Лесі Українки].* – 1999. – Вип.4. – Луцьк: Вид-во Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 1999. – С.160-165.
17. Гаврилюк С. Волинь у дослідженнях Історичного товариства Нестора-літописця./ С. В. Гаврилюк // *Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки.* – 2000. – № 1. – Луцьк:

- Вид-во Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 2000. – С.45-50.
18. Гаврилюк С. Роль владики Модеста у налагодженні історико-красназавчої і пам'яткоохоронної роботи на Холмщині, Підляшші та Волині (друга половина XIX – початок XX ст.). / С. В. Гаврилюк // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. – 2000. – № 3. – Луцьк: Вид-во Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 2000. – С. 12-16.
 19. Гаврилюк С. Городоцький музей у красназавчих дослідженнях Волині / С. В. Гаврилюк // Питання історії України: Збірник наукових статей. – Чернівці: Золоті литаври, 2000. – Т.4. – С.452-458.
 20. Гаврилюк С. “Історико-статистичний опис церков і приходів Волинської єпархії”: історія створення. / С. В. Гаврилюк // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету [ВДУ ім. Лесі Українки]. – 2000. – Випуск 5. – Луцьк: Вид-во Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 2000. – С.85-88.
 21. Гаврилюк С. Внесок парафіяльних священників XIX ст. у вивчення історії Волині / С. В. Гаврилюк // Питання історії нового та новітнього часу: Збірник наукових статей. Випуск 7. – Чернівці: Рута, 2000. – С.47-52.
 22. Гаврилюк С. Дослідник історії і старожитностей Волині Микола Дмитрович Іванишев. / С. В. Гаврилюк // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 73-74. Історія. – Чернівці: Рута, 2000. – С.128-134.
 23. Гаврилюк С. Історичні пам'ятки Волині, Холмщини та Підляшшя у дослідженнях професора М.І.Петрова // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 96-97. Історія. – Чернівці: Рута, 2000. – С.172-182.
 24. Гаврилюк С. Дослідження з історії Холмщини і Підляшшя (за листами М.Петрова до П.Батюшкова). / С. В. Гаврилюк // Архіви України. – 2001. – № 1-2. – С.32-42.
 - 25.
 26. Гаврилюк С. Пам'яткознавчі видання П.Батюшкова про Волинь як елемент русифікаторської політики самодержавства. / С. В. Гаврилюк // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. – 2001. – № 5. – Луцьк: Вежа, 2001. – С.102-106.
 27. Гаврилюк С. Орест Левицький як пам'яткознавець Волині / С. В. Гаврилюк // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей

- історичного факультету [ВДУ ім. Лесі Українки]. – 2001. – Випуск 6. – Луцьк: Вежа, 2001. – С.110-114.
28. Гаврилюк С. Російське законодавство першої половини ХІХ століття про охорону пам'яток церковної старовини./ С. В. Гаврилюк // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. – 2001. – № 10. – Луцьк: Вежа, 2001. – С.169-175.
29. Гаврилюк С. Еволюція українсько-польських стереотипів упродовж ХІХ – початку ХХ ст. (на прикладі Волині, Холмщини і Підляшшя)/ С. В. Гаврилюк // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. – 2001. – № 11. – Луцьк: Вежа, 2002. – С.8-14.
30. Гаврилюк С. Поняття історичної пам'ятки в російському пам'яткознавстві ХІХ – початку ХХ століть./ С. В. Гаврилюк // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”: Історичні науки. – Острог: Національний університет “Острозька академія”, 2002. – Вип. 2. – С. 229-240.
31. Гаврилюк С. Археографічні пам'ятки Холмщини та Підляшшя у науковому доробку В.Площанського./ С. В. Гаврилюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Т.8 (10). – Кам'янець-Подільський: Оіом, 2002. – С.129-140.
32. Гаврилюк С. Історичне пам'яткознавство Волині ХІХ – початку ХХ ст. (за документами Рукописного архіву Інституту історії матеріальної культури Російської Академії наук). / С. В. Гаврилюк // Архіви України. – 2002. – № 4-6. – С.207-217.
33. Гаврилюк С. Питання охорони історичних пам'яток у діяльності державних установ і громадських організацій в Російській імперії (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)/ С. В. Гаврилюк // Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України; УНДІАСД; Європейський ун-т; редкол.: І.Б.Матяш (гол. ред.), Н.М.Христова (заст. гол. ред.), та ін. – К., 2002. – Т.8. – С.147-153.
34. Гаврилюк С. Реконструкція пам'яток церковної архітектури Волині у другій половині ХІХ – на початку ХХ століть. / С. В. Гаврилюк // Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць. Вип. 13. – К.: УНІСЕРВ, 2002. – С.9-12.
35. Гаврилюк С. Церковні пам'яткознавчі осередки Холмщини та Підляшшя другої половини ХІХ – початку ХХ століть./ С. В. Гаврилюк // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 123-

124. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Рута, 2002. – С. 37-46.
36. Гаврилюк С. Пам'яткознавчий збірник "Древности Украины": історія підготовки, авторство, суспільний відгомін. / С. В. Гаврилюк // III Міжнародний науковий конгрес українських істориків "Українська історична наука на шляху творчого поступу". Луцьк, 17–19 травня 2006 р.: Доповіді та повідомлення: В 3-х т./ Укр. іст. т-во Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки / Гол. ред.: Л. Винар, І. Коцан; відп. ред.: С. Гаврилюк, О. Гаврилюк, В. Пришляк, Л. Шваб.– Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008.– Т. 3.– 540 с.– С. 390–395.
37. Гаврилюк С. Краєзнавча й екскурсійна діяльність церковних братств Волині наприкінці XIX ст. / С. В. Гаврилюк // З історії вітчизняного туризму: Збірник наукових статей – К.: Б.в., 1997. – С.39-44.
38. Гаврилюк С. Волинь у дослідженнях Київської археографічної комісії (40-50-ті роки XIX ст.). – "Роде наш красний..." Волинь у долях краю та людських документах. – Т.3. – Луцьк: Ред.-видавн. відділення "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1999. – С.251-264.
39. Гаврилюк С. Листування – одна з форм роботи Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва по виявленню відомостей про старожитності Волині (на основі документів Центрального державного історичного архіву у м. Києві)./ С. В. Гаврилюк // Україна, українці, українознавство у XX ст. в джерелах і документах: Збірник наукових праць. У 2-х частинах. – К.: НВЦ "Наша культура і наука", 1999. – Ч.1. – С.124-128.
40. Гаврилюк С. Волинські пам'ятки в діяльності професора Адріана Прахова / С. В. Гаврилюк // На службі Клію: Збірник наукових праць на пошану Любомира Романа Винара, з нагоди 50-ліття його наукової діяльності. – Київ – Нью-Йорк – Торонто – Париж – Львів: Вид-во Отців Василіан "Місіонер", 2000. – С.418-428.
41. Гаврилюк С. Діяльність православних церковних братств щодо вивчення та збереження волинських старожитностей. / С. В. Гаврилюк // Літопис Волині. – 2001. – Ч.1. – С.55-61.
42. Гаврилюк С. Початки археологічних досліджень на Житомирщині. / С. В. Гаврилюк // Житомирщина крізь призму століть: Науковий збірник / Відповідальний редактор М.Ю.Костиця. – Житомир: Журфонд, 1997. – С.13-15.
43. Гаврилюк С. Внесок Адама Киселя та його родини у заснування й утримання релігійних осередків на Волині (за матеріалами досліджень XIX століття)/ С. В. Гаврилюк // VIII Всеукраїнська наукова конференція

- “Історичне краєзнавство і культура” (Наукові доповіді та повідомлення).
– Ч.1. – Київ-Харків: Рідний край, 1997. – С.131-134.
44. Гаврилюк С. Перші дослідники археографічних та історичних пам'яток міста Володимира-Волинського. / С. В. Гаврилюк // Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край. Матеріали ІХ наукової історико-краєзнавчої міжнародної конференції. 20-23 січня 1998 р. / Відп. редактор Г.В.Бондаренко. – Луцьк: Надстир'я, 1998. – С.97-99.
45. Гаврилюк С. Дослідник церковної старовини Волині Д.Левицький. // С. В. Гаврилюк / Історія релігій в Україні: Матеріали VIII міжнародного круглого столу (Львів, 11-13 травня 1998 року). – Львів: Логос, 1998. – С.55-56.
46. Гаврилюк С. З історії зародження краєзнавчо-екскурсійного руху на Волині. / С. В. Гаврилюк // Краєзнавство і туризм: освіта, виховання, стиль життя: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (1-3 жовтня 1998 р., м. Херсон). – К.: Реформа, 1998. – С.234-236.
47. Гаврилюк С. Джерела до вивчення історії перших музеїв Волинської губернії. / С. В. Гаврилюк // Волинський музей. Історія і сучасність. Науковий збірник. Випуск II. – Луцьк: Надстир'я, 1999. – С.39-41.
48. Гаврилюк С. Волинезнавчі студії часопису “Чтения в Историческом обществе Нестора-летописца” // Українська періодика: Історія і сучасність / Доп. та повід. VI Всеукр. наук.-теорет. конф. 11-13 трав. 2000 р.; За ред. М.М.Романюка. – Львів: Б.в., 2000. – С.251-253.
49. Гаврилюк С. Волинське церковно-археологічне товариство в історичних дослідженнях краю кінця ХІХ – початку ХХ ст. / С. В. Гаврилюк // Історія релігій в Україні: Праці Х-ї міжнародної наукової конференції (Львів, 16-19 травня 2000 року). Книга І. – Львів: Логос, 2000. – С. 95-101.
50. Гаврилюк С. Історичні розвідки учасників музейного будівництва на Волині другої половини ХІХ – початку ХХ ст. / С. В. Гаврилюк // Житомирщина на зламі тисячоліть: Науковий збірник “Велика Волинь”: Праці Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині. – Т.21 / Відп. редактор М.Ю.Костриця. – Житомир: М.А.К., 2000. – С.30-32.
51. Гаврилюк С. Втрачені для Волині реліквії. / С. В. Гаврилюк // Пам'ятки сакрального мистецтва Волині на межі тисячоліть. Науковий збірник. Випуск 7. Матеріали VII міжнародної наукової конференції з волинського іконопису, м. Луцьк, 27-28 листопада 2000 року. – Луцьк: Надстир'я, 2000. – С.11-13.
52. Гаврилюк С. Проблеми становлення історико-краєзнавчих досліджень Волині, Холмщини та Підляшшя у вітчизняній історичній науці кінця ХХ

- століття // Міжнародний Науковий Конгрес "Українська історична наука на порозі XXI століття". Чернівці, 16-18 травня 2000 р. Доповіді та повідомлення / Українське історичне товариство, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Відповідальні редактори: Л.Винар, Ю.Макар. – Чернівці: Рута, 2001. – Т.1. – С.362-368.
53. Гаврилюк С. Питання пам'яткознавства Правобережної України, Холмщини і Підляшшя XIX – початку XX століть у вузівських підручниках з історії // *Polska i Ukraina w podręcznikach szkolnych i akademickich: Materiały z konferencji naukowej, odbytej 18-19 września 2000 r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie / Pod red. W. Bonusiaka.* – Rzeszyw: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2001. – S.54-60.
54. Гаврилюк С. Заходи Московського Археологічного товариства з вивчення та збереження волинських пам'яток // Матеріали IV Буковинської Міжнародної історико-краснавчої конференції, присвяченої 125-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, 5 жовтня 2000 р., Чернівці. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – С.392-397.
55. Гаврилюк С. Пам'яткознавча проблематика на сторінках православного часопису "Холмская церковная жизнь" // Історія релігій в Україні: Праці XI-ї міжнародної наукової конференції (Львів, 16-19 травня 2001 року). Книга I. – Львів: Логос, 2001. – С.170-175.
56. Гаврилюк С. Архітектурні пам'ятки міста Острога як об'єкти вивчення та збереження // *Острогіана в Україні і Європі: Матеріали Міжнародного наукового симпозіуму "Велика Волинь", 29-30 червня 2001 р.* – Т.23 / Ред. кол.: Журко О.І. (наук. редактор) та ін. – Старокостянтинів: Хмельницька міська друкарня, 2001. – С. 339-348.
57. Гаврилюк С. Культурний аспект у формуванні і подоланні українсько-польських стереотипів // *Stereotypy narodowościowe na pograniczu: Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej odbytej 16-17 października 2000 r. w Rzeszowie / Pod red. W. Bonusiaka.* – Rzeszyw: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2002. – S.52-62.
58. Гаврилюк С. Церковно-археологічний музей при Холмському Свято-Богородицькому братстві // Історія релігій в Україні: Праці XII-ї міжнародної наукової конференції (Львів, 20-24 травня 2002 року). Книга I. – Львів: Логос, 2002. – С.93-98.
59. Гаврилюк С. Відновлення церкви Св.Василія в Овручі на початку XX ст. // Історія міст і сіл Великої Волині: Науковий збірник "Велика Волинь"; Праці Житомирського науково-краснавчого товариства дослідників

- Волині. – Т.25. – Ч.2 / Голов. ред. М.Ю.Костриця. – Житомир: ПП М.Г.Косенко, 2002. – С.87-93.
60. Гаврилук С. Документи Державного архіву Волинської області про заходи щодо відбудови Успенського собору у Володимирі-Волинському // Архіви – скарбниця людської пам'яті: Науковий збірник "Велика Волинь": Праці Житомирського науково-красназничого товариства дослідників Волині. – Т.26. / Голов. ред. М.Ю.Костриця. – Житомир: "Волинь", 2002. – С.58-61.
61. Жилук С.І., Костриця М.Ю. Монастирі Волині: Історико-красназничий нарис- Житомир: М.А.К. Лтд, 1996.- С. 37.
62. Крощенко Л.,Осадчий Є.Святогірський Успенський монастир у с. Зимно (спроба наукової реконструкції комплексу) // З історії української реставрації / За ред. В. Тимофієнка, упор. В. Отченашенко, А. Антонюк.- К.: Українознавство, 1996.- С. 75
63. Крощенко Л., Осадчий Є. Реконструкція Святогірського монастиря на Волині // Пам'ятки України.- 1997.-№1.-С. 57.
64. Кушпетюк О. Звіти Городоцького музею барона Ф.Штейнгеля – джерело вивчення історії одного з перших музеїв Волинської губернії // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету. Випуск 3.- Луцьк, 1998.- С.77-79.
65. Кушпетюк О. Історико-красназнича діяльність братства імені князя Острозьких // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету. Випуск 4.- Луцьк, 1999.- С.26-30.
66. Кушпетюк О. Наукові експедиції (екскурсії) музейних закладів ХІХ – початку ХХ ст. по вивченню історії та старожитностей Волині // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології: Збірник наукових статей.- Чернівці, 1999.- Том 3.- С.221-225.
67. Кушпетюк О. Микола Федотович Біляшівський і волинське музейництво // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Історичні науки.- № 1. – Луцьк, 2000.- С.96-100.
68. Кушпетюк О. Історичні пам'ятки в експозиціях волинських давньосховищ кінця ХІХ – початку ХХ ст. // Питання історії нового та новітнього часу: Збірник наукових статей. Випуск 7.- Чернівці, 2000.-254-261.
69. Кушпетюк О. Музеї Волинської губернії – осередки збереження культурних надбань українського народу // Етнос. Культура. Нація: Матеріали міжнародної наукової конференції 29-31 жовтня 1998 року.- Дрогобич, 1999. – С.243-247.

70. Кушпетюк О. Вітчизняна історіографія про перші музеї Волинської губернії // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: Збірник наукових праць. У 2-х частинах.- К., 1999.- Ч.1.- С.102-105.
71. Кушпетюк О. Історико-красознавча діяльність музею при Товаристві дослідників Волині // Житомирщина на зламі тисячоліть: Науковий збірник "Велика Волинь": Праці Житомирського науково-красознавчого товариства дослідників Волині.- Т.21 / Відп. редактор М.Ю.Костриця.- Житомир, 2000.- С.33-35.
72. Левицкий О. Владимир-Волыньское братство (По поводу его первого годовичного отчета) // Киевская старина.- 1889.- Т.ХХУ— С. 28
73. Левицкий О. История одного древнего Волынского храма.— К.: Типография Императорского университета Св. Владимира Акц. общ. Н.Т. Корчак-Новицкого, 1903.- 21 с.
74. Логвин Н. До історії реставрації пам'яток в Україні кінця ХІХ – початку ХХ ст. // Архітектурна спадщина України.- Вип.3. 4.1. Питання історіографії та джерелознавства української архітектури / За ред. В. Тимофійенка. - К.: Українознавство, 1996.- С. 194.
75. Становлення й розвиток історичного пам'яткознавства Волині, Холмщини і Підляшшя (ХІХ - початок ХХ ст.) . - Автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.01 / С.В. Гаврилук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. — Чернівці, 2003. — 39 с. — укр.

Питання до заліку.

- Теоретичні засади вивчення і збереження історичних пам'яток Правобережної України кінця ХVІІІ – початку ХХ століття.
- Загальноросійські археологічні з'їзди – важливий етап у розвитку історичного пам'яткознавства Правобережної України.
- Польські дослідники першої половини ХІХ ст. про історію і пам'ятки Київщини, Волині і Поділля.
- Петербурзька археологічна комісія і Московське археологічне товариство у дослідженнях історичного минулого і пам'яток Правобережної України.
- М. Іванішев – дослідник пам'яток Правобережної України.
- Діяльність Історичного товариства Нестора-літописця .
- В. Антонович – дослідник історії і пам'яток Правобережної України .
- Музейні заклади Правобережної України історичного профілю.
- Дослідник історії і пам'яток Правобережної України А. Прахов.
- Становлення історичного пам'яткознавства Волині, Холмщини і Підляшшя.

- Діяльність Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва.
- Застосування реконструктивних робіт для збереження пам'яток зодчества Правобережної України кінця XVIII – початку XX століття.
- Історія Правобережної України у працях дослідників XIX – початку XX ст.
- Науково-пошукові експедиції вчених і місцевих шанувальників історичної старовини по губерніях Правобережної України .
- Участь М. Іванішева у систематизації „Архива Юго-Западной Руси”.
- Дослідник історії і пам'яток Правобережної України А. Прахов.
- Наукова діяльність А. Прахова.
- Створення Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва та його керівний склад.
- Застосування реконструктивних робіт для збереження пам'яток зодчества Правобережної України кінця XVIII – початку XX століття.
- Історія Правобережної України у працях дослідників XIX – початку XX ст.
- П. Батюшков.М. Петров.
- О. Дверницький.
- О. Левицький.М. Тучемський.
- О. Фотинський
- Г. Павлуцький.
- Ф. Вовк Т. Стецький.
- С. Кардашевич.Альбоми Г. Пейсера та Н. Орди.
- Науково-пошукові експедиції вчених і місцевих шанувальників історичної старовини по губерніях Правобережної України.
- Наукові розвідки російських науковців з історичного пам'яткознавства Правобережної України.
- Місцеві шанувальники старовини – аматори з охорони культурної спадщини України.